

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av förmögenhetsskattelagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att förmögenhetsskattelagen ändras så, att förfarandet för att fastställa en akties värde på basis av offentliga noteringar utvidgas till att gälla även aktier som noteras på den s.k. mäklarlistan. Det föreslås att värdet av onoterade aktier skall räknas ut på basis av nettoförmögenheten, så att aktiens avkastningsvärde inte längre beaktas som kalkyleringsfaktor. Enligt propositionen frångås det förfarande enligt vilket en akties värde under föregående år är av betydelse när aktiens värde för skatteåret bestäms. Dessutom föreslås att i lagen tas in ett stadgande enligt vilket även ett bolag kan söka ändring i beskattningsvärdet för bolagets aktier.

Lagen föreslås bli ändrad också så att affärsaktier och andra företagstillgångar skall beaktas till 30 % av värdet vid förmögenhets-

beskattningen av en person som bör betraktas som ägarföretagare. Dessutom frångås sambeskattningen av makar vid förmögenhetsbeskattningen.

I propositionen föreslås även att förmögenhetsskattelagen ändras så att den övre gränsen för värdet av s.k. aravahyreshus inte skall vara en kalkylerad överlåtelseersättning eller ett kalkylerat maximipris.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1995. Lagen skall tillämpas första gången vid förmögenhetsbeskattningen för 1995. De förslag som gäller möjligheten för bolag att själva söka ändring och värdet av aravahyreshus skall dock tillämpas redan vid beskattningen för 1994.

MOTIVERING

**1. Nuläget och de föreslagna
ändringarna**

1.1. Värdering av företagstillgångar

Enligt 26 § förmögenhetsskattelagen (1537/92) är beskattningsvärdet för aktier i börsbolag och avtalsmarknadsbolag som avses i värdepappersmarknadslagen (495/89) 70 procent av gängse värde. Skattestyrelsen fastställer beskattningsvärdet för dessa värdepapper och vid behov även för andra värdepapper. Det är inte möjligt att genom besvär söka ändring i skattestyrelsens beslut om beskattningsvärdet för värdepapper.

Stadgandet om fastställande av beskattningsvärdet för aktier i börsbolag och avtalsmarknadsbolag härstammar från en tid då den ständiga informationsskyldigheten enligt värdepappersmarknadslagen inte gällde andra än ovan nämnda bolag. Värdepappersmarknadslagen innehöll inte heller stadganden om de förutsättningar som skall föreligga för att ett värdepapper även på ansökan av emittenten skall kunna göras till föremål för offentlig handel, t.ex. handel på mäklarlistan.

Det gängse värdet av en aktie fastställs i allmänhet på basis av avslutskursen för den sista börsdagen under skatteåret eller för noteringsdagen. Om ingen avslutskurs finns till-

gänglig eller den inte kan anses vara tillförlitlig som mätare på aktiens värde, söks ett värde för aktien på basis av tidigare kursnoteringar.

För aktier i avtalsmarknadsbolag är det sålunda fastställda gängse värdet den grund enligt vilken dividenden från ett sådant bolag och den gottgörelse som ansluter sig till dividenden indelas i kapitalinkomst och förvärvsinkomst. Som delningsgrund används dock inte det värde som fastställts för dividendens utdelningsår, utan det värde som fastställts för det föregående året.

Enligt 27 § förmögenhetsskattelagen bestäms beskattningsvärdet för aktier i andra inhemska affärsaktiebolag än börsbolag och avtalsmarknadsbolag genom kalkylering på basis av aktiens matematiska värde och avkastningsvärde. Aktiens matematiska värde erhålls genom att bolagets justerade nettoförmögenhet enligt bokslutet för året före skatteåret divideras med antalet aktier. Avkastningsvärdet räknas så att medeltalet av de justerade årsresultaten för de tre åren före skatteåret divideras med antalet aktier och den sålunda erhållna avkastningen kapitaliseras enligt en räntesats om 15 %.

Aktiens beskattningsvärde räknas ut på basis av det målvärde som beräknats utgående från det matematiska värdet och avkastningsvärdet så att förändringen jämfört med beskattningsvärdet för det föregående året inte av andra än särskilda skäl får vara större än 30 %. Højning och sänkning av bolagets aktiekapital, ändring av företagsformen och motsvarande förändringar beaktas särskilt när beskattningsvärdet räknas ut. Närmare föreskrifter om beräkningsgrunderna för beskattningsvärdet för ovanstående aktier ingår i finansministeriets beslut om grunderna för beskattningsvärdet av affärsaktier (1554/92).

En akties matematiska värde används som grund när den erhållna dividenden och gottgörelsen för bolagsskatt indelas i kapitalinkomst och förvärvsinkomst. Bolagets vinst och annat eget kapital är utgångspunkten vid beräkningen av det matematiska värdet. Då företagets substans är kalkyleringsgrund för kapitalinkomsten, har företagets årsresultat i form av avkastningsvärde ingen ökande effekt på den andel av den erhållna dividenden jämte gottgörelse som skall betraktas som kapitalinkomst. Genom indirekt ägande av aktier är det dock möjligt att även på basis av avkastningsvärdet få kapitalinkomster, om den del av aktiens anskaffningsutgift som inte avskrivits vid in-

komstbeskattningen är mindre än aktiens beskattningsvärde.

I 12 och 13 §§ förmögenhetsskattelagen stadgas om uträkning och värdering av annan företagsförmögenhet. Som värdet av ett företag betraktas i allmänhet företagets nettoförmögenhet, som erhålls när företagets skulder dras av från dess skattepliktiga tillgångar.

I Sverige upphävdes lagen om beskattning av förmögenhet från och med skatteåret 1991. Ikraftträdandet av lagen har dock uppskjutits så, att lagen alltjämt tillämpas vid beskattningen för åren 1991 — 1995. Under dessa år gäller lagen dock inte längre sådana företagstillgångar som har varit föremål för en särskild förmögenhetsskattelättnad. Vid förmögenhetsbeskattningen värderades företagsförmögenhet enligt procentsatsen 30 %. Detta kom i fråga för tillgångar hörande till näringsverksamhet idkad av fysiska personer, personbolag och aktiebolag. Med undantag av börsaktier ansågs även för noterade aktier beskattningsvärdet utgöra 30 % av det gängse värdet. Onoterade aktier värderades i allmänhet genom substansvärdeometoden. Börsaktier, som omfattas av förmögenhetsbeskattningen under den nämnda övergångsperioden, värderas till 75 % av deras gängse värde.

I Norge slopades den dubbla förmögenhetsbeskattningen av aktiebolag och bolagets aktieägare från och med skatteåret 1992. Samtidigt reviderades stadgandena om värdering av aktier. Bestämmandet av företags s.k. likvidationsvärde frångicks liksom även nedvärderingen med 50 % av det sålunda fastställda värdet. På grund av ändringar i värderingsreglerna och i andra skattestadganden skulle värdet på aktier ha stigit till 3 eller 4 gånger de tidigare värdena. Delvis därför stadgades att vid förmögenhetsbeskattningen skall som värdet av icke-börsnoterade aktier anses bara 30 % av det kalkylerade eller noterade värdet. Som förmögenhetsvärdet av en aktie i ett börsbolag betraktas 75 % av dess gängse värde. Värdet av onoterade aktier räknas ut på basis av bolagets substansvärde.

I Norge har förmögenhetsbeskattningen med utgångspunkt i inkomstfördelningen betraktats som en beskattningsform som kompletterar inkomstbeskattningen. Därför är avsikten att förmögenhetsbeskattningen även framdeles skall utgöra en del av Norges skattesystem. Olika partier har dock skilda åsikter beträffande bibehållandet av förmögenhetsbeskattningen.

1.2.1. Bedömning av nuläget och den föreslagna ändringen

1.2.1.1. Värdering av noterade aktier

Genom en ändring (740/93) av värdepappersmarknadslagen har emittentens ständiga, av lagen följande informationsskyldighet utsträckt till att gälla även andra emittenter av marknadsvärdepapper som upptagits till offentlig handel. Samtidigt har de förutsättningar preciserats som skall föreligga för att ett värdepapper även utan ansökan av emittenten skall få upptagas till annan offentlig handel. Dessa förutsättningar är att värdepappret enligt den som anordnar offentlig handel är föremål för tillräcklig efterfrågan och utbud och att värdepapprets prisbildning därigenom kan bedömas vara tillförlitlig. Inledandet av offentlig handel med marknadsvärdepapper skall anmälas till emittenten och bankinspektionen. Bankinspektionen kan, om förutsättningar för detta föreligger enligt lagen, förordna att handeln med marknadsvärdepapper skall upphöra.

I motiveringen till regeringens proposition med förslag till förmögenhetsskattelag konstaterades att när värdepappersmarknadslagen eventuellt ändras bör man överväga att överföra uppgiften att fastställa värdepapper på den s.k. mäklarlistan till skattestyrelsen.

Det vore motiverat att alla i värdepappersmarknadslagen avsedda marknadsvärdepapper som är föremål för offentlig handel skulle värderas för beskattningen på basis av noteringarna. Av dessa värdepapper är dock numera bara aktiernas på mäklarlistan handel så omfattande, organiserad och offentlig att noteringarna på ett tillförlitligt sätt kan anses återspegla det gängse värdet av aktien. Därför är det inte skäl att utsträcka förfarandet med värdering på basis av noteringarna till att gälla andra värdepapper än sådana på mäklarlistan. Mäklarlistan upprätthålls av fondkommissionärsföreningen. Det föreslås att 26 § 1 mom. förmögenhetsskattelagen ändras så att beskattningsvärdet skall vara 70 § av aktiens gängse värde även i fråga om aktier i bolag vars aktier är föremål för handel vid ett förfarande som anordnas av fondkommissionärssamfundet på det sätt som avses i värdepappersmarknadslagen.

När beskattningsvärdena för aktier på mäklarlistan baseras på aktiernas marknadsvärde,

kommer beskattningsvärdena för dessa aktier i allmänhet att stiga.

1.2.1.2. Värdering av onoterade aktier

Metoderna för bestämning av värdet på aktier i onoterade aktiebolag och värdet på andra företagstillgångar (privatföretag och personbolag) skiljer sig i synnerhet så att företagets avkastningsvärde har betydelse som kalkyleringsfaktor bara för det förstnämnda värdet. Det är dock problematiskt att bestämma avkastningsvärdet utgående från bolagets årsresultat, eftersom årsresultaten inte nödvändigtvis ger en bild av aktiens kommande avkastning, det gör däremot den dividend som utbetalts på aktien. Ett alternativ är att bestämma aktiens avkastningsvärde utgående från den faktiska dividend som bolaget delat ut. Fastän reformen av beskattningen av kapitalinkomster sannolikt har medfört en ökning av antalet bolag som delar ut dividend, delar dock inte alla bolag ut dividend. Sålunda är det inte möjligt att i samtliga fall bestämma avkastningsvärdet på basis av dividendutdelning. En dylik kalkylmodell för avkastningsvärdet vore även på principiell nivå problematisk, eftersom den inte alls beaktar att också de i bolaget innehållna vinstmedlen kan ha en höjande effekt på aktiens värde. Avkastningsvärdet kunde även räknas så att värderingen baserar sig på det justerade resultatet per aktie, och kapitaliseringen av detta resultat kunde ske utgående från marknadsbaserade räntesatser.

I princip är det rätta sättet för uträkning av avkastningsvärdet att det räknas på basis av de inkomster som fås i framtiden. Tidigare resultat eller dividender har betydelse bara när de även beskriver framtiden. Ett sådant sätt för uträkning av avkastningsvärdet som bygger bara på framtida förväntningar uppfyller dock inte det krav på verifierbarhet som beskattningen förutsätter.

Det kommer sällan i fråga annanstans än vid beskattningen att värdet av en aktie bestäms med hjälp av både substansvärdet och avkastningsvärdet. Värderingen av företagstillgångar för andra ändamål än beskattningen sker i allmänhet på basis av antingen substansvärdet eller avkastningsvärdet. Detta bör vara målet

även vid värderingen av företagstillgångar för beskattningen.

Från beskattningssynpunkt är det besvärligt att förutsäga ett företags avkastning och bestämma avkastningsvärdet på basis därav på ett tillräckligt tillförlitligt och samtidigt enkelt sätt. Därför föreslås att 27 § förmögenhetsskattelagen ändras så att värdet av onoterade bolags aktier skall bestämmas enbart på basis av den justerade nettoförmögenheten. En synpunkt som talar för detta värderingssätt är även att bestämmandet av värdet av andra företagsformer bygger bara på bolagets nettoförmögenhet och särskilt att företagets nettoförmögenhet används som grund för beräkningen av kapitalinkomstandelen. Vid beräkningen av ett bolags substansvärde bör man i stället för nettometoden (det egna kapitalet som utgångspunkt) övergå till att använda bruttometoden (tillgångarna — skulderna som utgångspunkt), varvid värderingen av onoterade aktier även i detta avseende närmar sig sättet för bestämmande av andra företags värde. Bestämmelser om detta skall ingå i ett beslut som finansministeriet utfärdar. Ett utkast till beslut ingår som bilaga till denna proposition.

Plötsliga höjningar och sänkningar av aktiernas beskattningsvärden hindras av stadganden som begränsar förändringen till högst 30 % jämfört med värdet för det föregående året. Det finns inte något motsvarande stadgande som i fråga om andra företagsformer skulle hindra plötsliga årliga förändringar i förmögenhetsvärdena. Vid bestämmandet av värdet av aktier i noterade bolag har värdet under det föregående året inte heller någon betydelse för värdet under skatteåret. I propositionen föreslås att det förfarande skall frångås enligt vilket värdet under det föregående året har betydelse när värdet för skatteåret bestäms.

Beskattningsvärdet för aktier i nya bolag är det nominella värdet. Följande år betraktas som beskattningsvärde minst 85 % av aktiens nominella värde. Aktier kan likväl emitteras till överkurs. Då skall beskattningsvärdet för det nya bolaget bestämmas inte på basis av det nominella värdet utan på basis av det teckningspris som använts. Det kan inte anses vara ett ändamålsenligt förfarande att i själva lag inkludera grunderna för bestämning av beskattningsvärdet för ett nytt bolag. Sålunda föreslås att lagrum i fråga upphävs i dessa avseenden och att bestämmelser om saken

framdeles skall ingå i finansministeriets beslut. Eftersom skattemyndigheterna vid fastställandet av beskattningsvärdet inte har några uppgifter om en eventuell överkurs, skall överkursen beaktas endast på yrkan av bolaget eller dess delägare.

Enligt 27 § 6 mom. förmögenhetsskattelagen beaktas ökning och nedsättning av ett bolags aktiekapital och motsvarande förändringar särskilt, när beskattningsvärdet räknas ut. Närmare bestämmelser om beaktandet av dessa förändringar ingår i det ovan nämnda beslutet av finansministeriet. Dessa förändringar i ett aktiebolags förhållanden beaktas också när det matematiska värdet räknas ut. Den arbetsgrupp som har utrett frågan om nettoförmögenhet föreslog i sin promemoria (arbetsgruppspromemoria FM 1994:14) att förändringar som har skett under skatteåret inte skall beaktas när det matematiska värdet räknas ut, eftersom det i vissa fall kan leda till en beräkningsgrund för kapitalinkomster som bör anses felaktig. Eftersom det inte är ändamålsenligt att i detalj reglera vilka förändringar i förhållandena som skall beaktas, föreslås därför att i lagen endast skall hänvisas till finansministeriets beslut om grunderna för affärsaktiers beskattningsvärde. I detta beslut skall, precis som fallet för närvarande är, föreskrivas om beaktande av ändringar i verksamhetsformen och aktiekapitalet samt beaktande av fusion av bolag och andra ändringar, när det matematiska värdet och beskattningsvärdet räknas ut.

1.2.1.3. Förmögenhetsskattelättnad för företagstillgångar

Övergången till värdering på basis av substansvärdet inverkar så på beskattningsvärdena att de oftast kommer att sjunka i s.k. idébolag i vilka värdet av aktien har varit starkt beroende av aktiens avkastningsvärde. Där emot kommer beskattningsvärdena i allmänhet att stiga i bolag som har en betydande substans, eftersom avkastningsvärdet, som i allmänhet är mindre än det matematiska värdet, inte längre har någon sänkande effekt på beskattningsvärdet. Att ett öppet resultat visas till följd av utvecklingen inom skatte- och bokföringslagstiftningen leder dock på lång sikt till att avkastningsvärdets betydelse ökar även

när beskattningsvärdet bestäms för aktier i solida bolag.

De höjda förmögenhetsskattevärdena kan leda till beteendeverkningar som inte är önskvärda med tanke på målen för den allmänna skattepolitiken. Ett av de centrala målen för kapitalskattereformen var att förbättra samfundens kapitalstruktur. Man har strävat till målet genom stadganden om 25 % inkomstskatt för kapitalinkomster och samfund. En låg skattesats uppmuntrar dels till att placera nytt kapital i bolagen, dels styr den bolagen till en måttlig dividendutdelning, eftersom den vinst som innehålls i bolaget alltid är föremål för bara 25 % skatt. På grund av stegringen av förmögenhetsvärdena kan ägarna för att kunna betala den ökade förmögenhetsskatten bli tvungna att ta ut ur bolaget sådana medel som absolut skulle behövas för finansiering av bolagets verksamhet.

Förmögenhetsbeskattningen leder till situationer i vilka ägaren inte kan dra nytta av den låga beskattningen av kapitalinkomster. Detta kommer fram särskilt i sådana fall då spärregeln vid beskattningen tillämpas; en lindrigare beskattning av kapitalinkomster leder till att förmögenhetsskatten utgör en större del av de skatter som debiteras. Detta är åter ägnat att minska ägarnas benägenhet att placera nytt kapital i bolaget.

Det ovan beskrivna problemet kan lindras genom att sambeskattningen av makar i förmögenhetsbeskattningen slopas. Detta står i överensstämmelse med den särbeskattning av makar som iakttas vid inkomstbeskattningen. Därför föreslås att även vid förmögenhetsbeskattningen övergå till särbeskattning. För detta förutsätts ändringar i 4, 37 och 39 §§ förmögenhetsskattelagen. Den föreslagna ändringen ansluter sig till ett ändringsförslag som hänför sig till spärregeln vid beskattningen och som ingår i en proposition med förslag till lag om ändring av inkomstskattelagen som överlämnas i samband med budgetpropositionen för 1995. I propositionen föreslås att spärregeln vid beskattningen skall tillämpas självständigt på vardera maken.

Införandet av särbeskattning av makar är dock en åtgärd som bara delvis lindrar problemet. De problem som förmögenhetsbeskattningen medför för företagsverksamhet kan ytterligare lindras så att bara en del av företagstillgångarna betraktas som ägarföretagarens skattepliktiga tillgångar. Detta kan ske

genom att aktier eller andra företagstillgångar inte beaktas till fullt värde vid beskattningen av ägarföretagaren.

En lindring av förmögenhetsskatten på ägar-nivå kommer i fråga bara för ägare som är antingen en fysisk person eller ett inhemskt dödsbo. Sålunda skall onoterade aktier beaktas till fullt värde i fråga om ägare som är samfund. Detta hindrar att lindringen upprepas i fall av indirekt ägande. Det är motiverat att lindringen beviljas bara ägarna till företag som idkar näringsverksamhet. För samfund skall lättningen kunna gälla inte endast de tillgångar som hör till näringsverksamheten utan även sådan annan egendom som samfunden har för näringsverksamhetens behov (egendom som hör till jordbruk eller annan verksamhet). Detta undantag kan motiveras såväl av förvaltningsekonomiska omständigheter som av nuvarande praxis, enligt vilken både näringsverksamhetens tillgångar och den övriga verksamhetens tillgångar inverkar med samma tyngd på ett samfunds beskattningsvärde. Det är dock motiverat att låta förmögenhetsskatte-lindringen för fysiska personer och delägare i näringsammanslutningar gälla bara den egendom som tjänar näringsverksamheten.

De missförhållanden som beror på förmögenhetsbeskattningen kommer särskilt fram i sådana situationer då ett innehav inte har förvärvats i investeringssyfte. Från en investerardelägares synpunkt kan förmögenhetsskatten betraktas som en kostnad bland många, och som motvikt till kostnaderna finns den inkomst som på basis av innehavet erhålls i form av dividendinkomst och försäljningsvinst. Sålunda vore det motiverat att låta lättningen gälla bara sådana ägare som själva aktivt är verksamma i företaget.

Ägandet av ett företag kan dock av någon orsak ha splittrats så att det finns ägare som inte själva är aktiva delägare men vilkas make eller anhöriga är verksamma i företagets ledning. Även i dessa fall vore det motiverat att för ägarna lindra förmögenhetsbeskattningen. Begreppet aktiv delägare är dock inte entydigt, eftersom det inte klart kan kopplas till deläga-rens formella ställning i företaget. På grund av definitionssvårigheterna bör man finna andra faktorer som bevisar att ett innehav har förvärvats främst i annat än investeringssyfte. En betydande ägarandel i ett företag är i allmänhet tecken på aktivt deltagande, antingen direkt eller indirekt, i företagets verksamhet. Ett

aktivt deltagande och en ägarandel av viss storlek är i allmänhet förutsättningar som samtidigt kommer i fråga i små och medelstora företag i vilka ägarbasen är relativt snäv. Onoterade aktiebolag och naturligtvis även privatföretag och näringsammanslutningar uppfyller i allmänhet dessa kännetecken. För att lindringen inte skall inverka på fattandet av beslut om listning av ett bolag eller om offentlig handel med aktier, föreslås att lindringen skall gälla även ägarna i noterade bolag.

När den ägarandel bestäms som uppställs som förutsättning för beviljande av lättnad vid förmögenhetsbeskattningen bör det beaktas att användningen av ett mycket lågt relationstal för angivande av ägarandelen förutsätter att ett innehav och delägarens aktiva verksamhet kopplas mer exakt till varandra än vad som ovan anförts. Därför föreslås att en fysisk person som ensam eller tillsammans med make, barn, barns bröstarvinge eller sin förälder äger minst 20 % av ett samfund som idkar näringsverksamhet, skall beviljas en lättnad vid förmögenhetsbeskattningen. Lättnaden skall komma i fråga även när ett dödsbo äger aktier i ett bolag som här avses eller andra företagstillgångar. I fråga om privata näringsidkare och näringsammanslutningar finns det inget behov av att förutsätta ett krav på ägarandel.

Ett normgivande villkor när storleken av lättnaden bestäms har varit att värdet av en ägarföretagares företagsaktier då de räknas på basis av substansvärdet inte får överstiga det enligt gällande beräkningsgrunder uträknade beskattningsvärdet för en onoterad aktie. Då de beskattningsvärden som räknats ut för 1993 används som jämförelsetal finner man att värdena i ca 95 % av fallen blir mindre än de beskattningsvärden som räknats för 1993, om aktierna värderas enligt 30 %. Utgående från samma material kan man även räkna ut att det på det föreslagna sättet uträknade värdet av en aktie, utan lindring av värdet, i 38 % av fallen vore större än det uträknade beskattningsvärdet. Vid en jämförelse bör det dock beaktas att beskattningsvärdena för 1993 är exceptionellt låga, eftersom kalkyleringsfaktorerna för avkastningsvärdet i flera fall har varit årsresultat som uppvisat förlust. Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att som skattepliktiga tillgångar för en person som bör anses vara ägarföretagare betraktas 30 % av det för förmögenhetsbeskattningen bestämda värdet av aktierna eller av värdet av företagstillgångarna.

1.3. Sökande av ändring i beskattningsvärdet för onoterade aktier

Skattestyrelsen fastställer numera beskattningsvärdena för börsbolagens och avtalsmarknadsbolagens aktier. Ändring i skattestyrelsens beslut om beskattningsvärde kan inte sökas genom besvär. Ett tekniskt fel kan dock rättas genom att beskattningsvärdet bestäms på nytt.

Beskattningsvärdena för andra aktiebolag och andelslag räknas ut i samband med verkställandet av beskattningen. Om fel har skett vid uträkningen av ett beskattningsvärde eller om åsikterna går isär beträffande tillämpningen av beräkningsgrunderna, söks ändring i aktieägarens beskattning. Bolaget har inte rätt att göra rättelseyrkande, eftersom storleken av aktiens beskattningsvärde inte inverkar på slutresultatet av beskattningen av bolaget.

Det nuvarande systemet enligt vilket bara en aktieägare kan söka ändring i beskattningsvärdet för aktierna i ett bolag fungerar inte, särskilt i sådana fall då aktieinnehavet är splittrat. I synnerhet i dylika situationer har aktieägarna inte tillgång till så detaljerade uppgifter om de faktorer som inverkar på värdet av en aktie att en rättelse skulle kunna företas. Jämfört med tidigare praxis kan det oftare bli fråga om att yrka ändring, eftersom kapitalinkomstandelen av en dividend bestäms på basis av det matematiska värdet. Av dessa orsaker föreslås att även bolag skall ha rätt att yrka rättelse av såväl aktiens matematiska värde som dess beskattningsvärde. Den föreslagna ändringen skall gälla endast ändringssökande som hänför sig till värdet av aktier i ett onoterat bolag.

1.4. Värdet av ett aravahyreshus

Värdet av en aravahyreshusfastighet fastställs i regel enligt de allmänna värderingsprinciper som gäller för fastställandet av värdet av fastigheter. Sålunda anses som värde på en aravabyggnad det återanskaffningsvärde som beräknats med stöd av finansministeriets beslut om grunder för återanskaffningsvärdet av byggnader (1334/93) minskat med ett åldersavdrag enligt förmögenhetsskattelagen. Som värdet av fastighet anses enligt 25 § förmögenhetsskattelagen emellertid fastighetens sannolika överlåtelsepris om detta är lägre än det värde som avses ovan.

I rättspraxis har beloppet av den överlåtelseersättning som bestäms enligt aravalagstiftningen ansetts som det sannolika överlåtelsepriset för en fastighet. Detta leder till att som beskattningsvärde för en aravahusfastighet vid förmögenhetsbeskattningen och fastighetsbeskattningen anses överlåtelseersättningen om den är lägre än det kalkylerade värdet av fastigheten.

Vid överlåtelseersättning och maximipris som avses i aravalagstiftningen är det fråga om ett kalkylerat värde som inte återspeglar det gängse värdet av ett aravahyreshus. Vid fastställandet av det kalkylerade värdet beaktas bolagets oavkortade aravalån eller motsvarande lån. Detta leder till att det teoretiska överlåtelsepriset är högt för ett nytt aravahus med stora lånebelopp. Däremot kan det kalkylerade värdet av eller priset på gamla aravahus, vars lån nästan helt är betalda, vara anmärkningsvärt lågt.

Fastställandet av värdet av en aravahyreshusfastighet med stöd av ett kalkylerat värde kan komma i fråga endast i samband med sådana hyreshus som finansierats med aravalån och för vilka gäller begränsningar för överlåtelse och användning. Därför beräknas beskattningsvärdet av en del av aravahyreshus och alla ägoaravahus på vanligt sätt. Detta leder till en oneutral behandling vid beskattningen. Verkställandet av beskattningen kompliceras av att det årligen manuellt skilt skall beräknas ett kalkylerat värde av aravahyreshusfastigheter. Överlåtelseersättningarna och maximipriserna måste även ofta med stöd av mycket föråldrade och bristfälliga uppgifter beräknas för varje byggnadsskede och i vissa fall även skilt för grundliga reparationer.

Med stöd av vad som ovan anförts föreslås att till 25 § förmögenhetsskattelagen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket den kalkylerade överlåtelseersättningen för eller det kalkylerade maximipriset på ett aravahyreshus som faller inom begränsningarna för överlåtelse inte skall jämföras med det sannolika överlåtelsepriset på fastigheten. Det nuvarande 2 mom. skall på grund av ändringen bli ett nytt 3 mom.

2. Propositionens verkningar

Allt som allt leder de föreslagna ändringarna, som hänför sig till värderingen av företags-tillgångar och genomförandet av särbeskattning av makar i förmögenhetsbeskattningen, till en sänkning av beräkningsgrunden vid förmögenhetsbeskattningen och därigenom även till en minskning av avkastningen av förmögenhetsskatten. Det är dock inte möjligt att anföra någon uppskattning av hur mycket skatten minskar.

Ägare av aravahyreshus betalar inte förmögenhetsskatt. Ägarna är emellertid skyldiga att betala fastighetsskatt på grundval av dessa fastigheter enligt ett värde som beräknats för förmögenhetsbeskattningen. Eftersom värdet av aravahyreshus på grund av den föreslagna ändringen i vissa fall kommer att stiga, kommer för dessa fastigheter att fastställas något mera skatt jämfört med i dag.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1995.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen baserar sig på de förslag som framställdes av en arbetsgrupp som utrett frågan om nettoförmögenhet (arbetsgruppspromemoria FM 1994:14).

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995. Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1995. De förslag som gäller ändringssökande av beskattningsvärdet för aktier och värdet av aravahyreshus skall tillämpas redan vid beskattningen för 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av förmögenhetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i förmögenhetsskattelagen av den 30 december 1992 (1537/92) 4, 26, 27 och 37 §§ samt 38 § 1 mom. och 39 § 2 och 3 mom., av dessa lagrum 38 § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lag av den 11 december 1993 (934/93), samt

fogas till 12 § ett nytt 2 mom. och till 25 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

4 §

Skattskyldighet för minderårigt barn

Skatten på ett minderårigts barns förmögenhet bestäms så att barnets beskattningsbara förmögenhet fogas till den förälders förmögenhet vars förmögenhet är större. Som barnets andel av skatten på den sammanlagda förmögenheten anses den skatt som återstår när skatten för barnets förälder har dragits av.

Tillämpas inte på ett barns föräldrar stadgandena om makar i inkomstskattelagen eller har endast den ena av föräldrarna under skatteåret försörjt barnet, läggs vid uträkningen av skatten barnets beskattningsbara förmögenhet till den beskattningsbara förmögenheten för den av föräldrarna som skall anses ha försörjt barnet.

I denna lag avses med makar och minderåriga barn detsamma som i 7 och 8 §§ inkomstskattelagen. På fosterbarn tillämpas dock inte stadgandena om sambesättning av förälders och barns förmögenhet.

12 §

Företags nettoförmögenhet

Som en fysisk persons och ett inhemskt dödsbos skattepliktiga tillgångar betraktas 30 procent av företagens till näringsverksamheten hörande nettoförmögenhet eller av den fördelade andelen av samfundets dylika nettoförmögenhet.

25 §

Beskattningsvärdet för fastighet

Beloppet av sådan överlåtelseersättning och inlösen som avses i lagen om användning, överlåtelse och inlösen av aravahyresbostäder och aravahyreshus (1190/93) anses emellertid

inte som det sannolika överlåtelsepriset för fastighet som avses i 1 mom.

26 §

Beskattningsvärdet för offentligt noterade aktier

Beskattningsvärdet för aktier i ett börsbolag eller avtalsmarknadsbolag som avses i värdepappersmarknadslagen (495/89) eller i ett bolag vars aktier är föremål för handel vid ett förfarande som anordnas av fondkommissionärssamfundet på det sätt som avses i den nämnda lagen är 70 procent av gängse värde med de undantag som anges i 2 mom.

Som skattepliktiga tillgångar för ett inhemskt dödsbo eller en fysisk person, som ensam eller tillsammans med make, förälder, barn eller barns bröstarvinge äger minst 20 procent av aktierna i ett i 1 mom. nämnt bolag anses 30 procent av det gängse värdet av en aktie.

Skattestyrelsen fastställer beskattningsvärdet för värdepapper som avses i 1 mom. och vid behov också för andra värdepapper. Ändring i skattestyrelsens beslut får inte sökas genom besvär.

27 §

Beskattningsvärde för andra aktier

Beskattningsvärdet för aktier i inhemska aktiebolag, med undantag av de aktiebolag som nämns i 26 § 1 mom. och 28 §, uträknas på basis av bolagets nettotillgångar, vilka har justerats enligt bokslutet för året före skatteåret.

En akties matematiska värde och beskattningsvärde uträknas så, att bolagets nettotillgångar divideras med antalet aktier. Aktier som har inlösts av bolaget beaktas inte när det matematiska värdet räknas ut.

I finansministeriets beslut om grunderna för

beskattningsvärdet av affärsaktier meddelas närmare föreskrifter om uträkning av ett bolags nettotillgångar, det matematiska värdet och beskattningsvärdet, om beaktande av förändringar i ett aktiebolags förhållanden samt om fastställande av det matematiska värdet och beskattningsvärdet på aktier i ett nytt bolag.

Om en akties på ovan nämnda sätt uträknade beskattningsvärde överstiger aktiens sannolika överlåtelsepris, anses aktiens sannolika överlåtelsepris vara beskattningsvärdet.

Som skattepliktiga tillgångar för ett inhemskt dödsbo eller en fysisk person, som ensam eller tillsammans med make, förälder, barn eller barns bröstarvinge äger minst 20 procent av aktierna i ett i denna paragraf avsett bolag som idkar näringsverksamhet, anses 30 procent av beskattningsvärdet av en aktie.

Med avvikelse från vad som i beskattningslagen (482/58) stadgas om rätt att söka ändring får ändring i ett med stöd av denna paragraf uträknat matematiskt värde eller beskattningsvärde sökas även av det aktiebolag vars aktier värdet gäller.

37 §

Barnavdrag

Från tillgångarna för en skattskyldig som har bott i Finland och under skatteåret försörjt sitt minderåriga barn eller fosterbarn avdras varje sådant barn 10 000 mark.

Om båda makarna har tillgångar, får avdraget göras endast av den make vars tillgångar är större.

38 §

Avdrag för egen bostad

Har den skattskyldige vid skatteårets utgång använt en byggnad som han äger eller en lägenhet som han besitter i egenskap av aktieägare i ett bostadsaktiebolag eller medlem i ett bostadsandelslag enbart eller huvudsakligen som stadigvarande bostad för sig eller sin familj, avdras från den skattskyldiges skattepliktiga tillgångar 50 000 mark. Avdraget beviljas enligt 37 § 2 mom.

39 §

Skattens belopp och påförande av skatt

Det belopp av den beskattningsbara förmögenheten som eventuellt överstiger jämna hundratal mark beaktas inte.

Förmögenhetsskatten fastställs i hela mark så att den överskjutande delen inte beaktas. En förälder och ett minderårigt barn påförs skatten var för sig enligt de andelar som nämns i 4 §.

Denna lag träder i kraft den
1995.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1995. Dock tillämpas 25 § 2 mom. och 27 § 6 mom. första gången vid beskattningen för 1994.

Helsingfors den 23 september 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Finansminister *Iiro Viinanen*

Lag

om ändring av förmögenhetsskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i förmögenhetsskattelagen av den 30 december 1992 (1537/92) 4, 26, 27 och 37 §§ samt 38 § 1 mom. och 39 § 2 och 3 mom., av dessa lagrum 38 § 1 mom. sådant det lyder i nämnda lag av den 11 december 1993 (934/93), samt

fogas till 12 § ett nytt 2 mom. och till 25 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

4 §

Skattskyldighet för makar och minderåriga barn

Makar beskattas på grundval av sin sammanlagda förmögenhet i det förhållande vari de råder över den. Som vardera makens andel av den skatt som bestäms på basis av den sammanlagda beskattningsbara förmögenheten anses en del som motsvarar förhållandet mellan denna makes förmögenhet och den sammanlagda förmögenheten.

Skatten på ett minderårigt barns förmögenhet bestäms så att barnets beskattningsbara förmögenhet fogas till föräldrarnas i 1 mom. angivna sammanlagda förmögenhet, och som barnets andel av skatten på den sammanlagda förmögenheten anses den skatt som återstår när skatten för barnets föräldrar har dragits av.

Tillämpas inte på ett barns föräldrar stadgandena om makar i inkomstskattelagen eller har endast den ena av föräldrarna under skatteåret försörjt barnet, läggs vid uträkningen av skatten barnets beskattningsbara förmögenhet till den beskattningsbara förmögenheten för den av föräldrarna som skall anses ha försörjt barnet.

I denna lag avses med makar och minderåriga barn detsamma som i 7 och 8 §§ inkomstskattelagen. På fosterbarn tillämpas dock inte stadgandena om sambeskattning av föräldrars och barns förmögenhet.

Föreslagen lydelse

4 §

Skattskyldighet för minderårigt barn

Skatten på ett minderårigts barns förmögenhet bestäms så att barnets beskattningsbara förmögenhet fogas till den förälders förmögenhet vars förmögenhet är större. Som barnets andel av skatten på den sammanlagda förmögenheten anses den skatt som återstår när skatten för barnets förälder har dragits av.

Tillämpas inte på ett barns föräldrar stadgandena om makar i inkomstskattelagen eller har endast den ena av föräldrarna under skatteåret försörjt barnet, läggs vid uträkningen av skatten barnets beskattningsbara förmögenhet till den beskattningsbara förmögenheten för den av föräldrarna som skall anses ha försörjt barnet.

I denna lag avses med makar och minderåriga barn detsamma som i 7 och 8 §§ inkomstskattelagen. På fosterbarn tillämpas dock inte stadgandena om sambeskattning av förälders och barns förmögenhet.

12 §

Företags nettoförmögenhet

Som en fysisk persons och ett inhemskt dödsbos skattepliktiga tillgångar betraktas 30

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

procent av företagets till näringsverksamheten hörande nettoförmögenhet eller av den fördelade andelen av samfundets dylika nettoförmögenhet.

25 §

Beskattningsvärdet för fastighet

Beloppet av sådan överlåtelseersättning och inlösen som avses i lagen om användning, överlåtelse och inlösen av aravahyresbostäder och aravahyreshus (1190/93) anses emellertid inte som det sannolika överlåtelsepriset för fastighet som avses i 1 mom.

26 §

Beskattningsvärdet för offentligt noterade aktier

Beskattningsvärdet för aktier i ett börsbolag och avtalsmarknadsbolag som avses i värdepappersmarknadslagen (495/89) är 70 procent av gängse värde.

Skattestyrelsen fastställer värdet på ett värdepapper som avses i 1 mom. och vid behov också värdet på andra värdepapper. Ändring i skattestyrelsens beslut enligt denna paragraf får inte sökas genom besvär.

27 §

Beskattningsvärdet för andra aktier

Beskattningsvärdet för aktier i inhemska aktiebolag, med undantag av de bolag som nämns i 26 § 1 mom. och 28 §, uträknas på basis av bolagets nettotillgångar och årsresultat vilka har justerats enligt bokslutet för året före skatteåret.

En akties matematiska värde uträknas så att bolagets nettotillgångar divideras med antalet aktier. *Aktiens avkastningsvärde uträknas så att*

26 §

Beskattningsvärdet för offentligt noterade aktier

Beskattningsvärdet för aktier i ett börsbolag eller avtalsmarknadsbolag som avses i värdepappersmarknadslagen (495/89) eller i ett bolag vars aktier är föremål för handel vid ett förfarande som anordnas av fondkommissionärssamfundet på det sätt som avses i den nämnda lagen är 70 procent av gängse värde med de undantag som anges i 2 mom.

Som skattepliktiga tillgångar för ett inhemskt dödsbo eller en fysisk person, som ensam eller tillsammans med make, förälder, barn eller barns bröstarvinge äger minst 20 procent av aktierna i ett i 1 mom. nämnt bolag anses 30 procent av det gängse värdet av en aktie.

Skattestyrelsen fastställer beskattningsvärdet för värdepapper som avses i 1 mom. och vid behov också för andra värdepapper. Ändring i skattestyrelsens beslut får inte sökas genom besvär.

27 §

Beskattningsvärde för andra aktier

Beskattningsvärdet för aktier i inhemska aktiebolag, med undantag av de aktiebolag som nämns i 26 § 1 mom. och 28 §, uträknas på basis av bolagets nettotillgångar, vilka har justerats enligt bokslutet för året före skatteåret.

En akties matematiska värde och beskattningsvärde uträknas så, att bolagets nettotillgångar divideras med antalet aktier. Aktier

Gällande lydelse

medeltalet av de justerade årsresultaten under de tre åren närmast före skatteåret divideras med aktiernas antal och den avkastning som erhållits på detta sätt kapitaliseras enligt en räntesats på 15 procent. Aktier som har inlösts till bolaget beaktas inte när de värden som avses i detta moment räknas ut, och negativa värden beaktas till värdet noll.

En akties målvärde uträknas antingen såsom ett vägt eller ovägt medeltal av det matematiska värdet och avkastningsvärdet eller så att det matematiska värdet betraktas som målvärde.

En akties beskattningsvärde uträknas på basis av målvärdet så att förändringen jämfört med föregående års beskattningsvärde endast av särskilda skäl blir större än 30 procent.

Beskattningsvärdet för en aktie i ett nytt bolag är det nominella värdet. Som beskattningsvärde för aktien anses följande år minst 85 procent av dess nominella värde.

Ökning och nedsättning av ett bolags aktiekapital, ändring av företagsformen och motsvarande förändringar beaktas särskilt, när beskattningsvärdet räknas ut.

I finansministeriets beslut om grunderna för affärsaktiers beskattningsvärde meddelas närmare föreskrifter om grunderna för uträkning av ett bolags nettotillgångar och för beaktande av *dess justerade årsresultat*, om uträkning av det matematiska värdet på en aktie och av *dess avkastningsvärde* samt av målvärdet och beskattningsvärde samt av målvärdet och beskattningsvärdet i vissa fall liksom även om beaktande av förändringar i ett aktiebolags förhållanden.

Om en akties på ovan nämnda sätt uträknade beskattningsvärde överstiger det sannolika överlåtelsepriset, anses detta vara beskattningsvärdet.

Föreslagen lydelse

som har inlösts av bolaget beaktas inte när det matematiska värdet räknas ut.

I finansministeriets beslut om grunderna för beskattningsvärdet av affärsaktier meddelas närmare föreskrifter om uträkning av ett bolags nettotillgångar, det matematiska värdet och beskattningsvärdet, om beaktande av förändringar i ett aktiebolags förhållanden samt om *fastställande av det matematiska värdet och beskattningsvärdet på aktier i ett nytt bolag.*

Om en akties på ovan nämnda sätt uträknade beskattningsvärde överstiger aktiens sannolika överlåtelsepris, anses aktiens sannolika överlåtelsepris vara beskattningsvärdet.

Som skattepliktiga tillgångar för ett inhemskt dödsbo eller en fysisk person, som ensam eller tillsammans med make, förälder, barn eller barns bröstarvinge äger minst 20 procent av aktierna i ett i denna paragraf avsett bolag som idkar näringsverksamhet, anses 30 procent av beskattningsvärdet av en aktie.

Med avvikelse från vad som i beskattningslagen (482/58) stadgas om rätt att söka ändring får ändring i ett med stöd av denna paragraf uträknat matematiskt värde eller beskattningsvärde sökas även av det aktiebolag vars aktier värdet gäller.

Gällande lydelse

37 §

Make- och barnavdrag

Från de sammanlagda tillgångarna för makar som bor i Finland avdras 50 000 mark. Om den ena maken härvid har skulder till ett belopp som överstiger tillgångarna, beaktas skillnaden som avdrag från den andra makens beskattningsbara förmögenhet, dock inte utöver en tredjedel av den andra makens beskattningsbara förmögenhet.

Från tillgångarna för en skattskyldig som har bott i Finland och under skatteåret försörjt sitt minderåriga barn eller fosterbarn avdras för varje sådant barn 10 000 mark.

Avdraget beviljas endast den ena maken, om makarna skall beskattas på grundval av sin sammanlagda förmögenhet. Om båda makarna har tillgångar, får avdraget göras endast av den make vars tillgångar är större.

38 §

Avdrag för egen bostad

Har den skattskyldige vid skatteårets utgång använt en byggnad som han äger eller en lägenhet som han besitter i egenskap av aktieägare i ett bostadsaktiebolag eller medlem i ett bostadsandelslag enbart eller huvudsakligen som stadigvarande bostad för sig eller sin familj, avdras från den skattskyldiges skattepliktiga tillgångar 50 000 mark. Avdraget beviljas enligt 37 § 3 mom.

39 §

Skattens belopp och påförande av skatt

Den belopp av den beskattningsbara förmögenheten som eventuellt överstiger jämna hundratal mark beaktas inte. Detta gäller för vardera maken särskilt.

Förmögenhetsskatten fastställs i hela mark så att den överskjutande delen inte beaktas. Makar och minderåriga barn påförs skatten var för sig enligt de andelar som nämns i 2 §.

Föreslagen lydelse

37 §

Barnavdrag

Från tillgångarna för en skattskyldig som har bott i Finland och under skatteåret försörjt sitt minderåriga barn eller fosterbarn avdras varje sådant barn 10 000 mark.

Om båda makarna har tillgångar, får avdraget göras endast av den make vars tillgångar är större.

38 §

Avdrag för egen bostad

Har den skattskyldige vid skatteårets utgång använt en byggnad som han äger eller en lägenhet som han besitter i egenskap av aktieägare i ett bostadsaktiebolag eller medlem i ett bostadsandelslag enbart eller huvudsakligen som stadigvarande bostad för sig eller sin familj, avdras från den skattskyldiges skattepliktiga tillgångar 50 000 mark. Avdraget beviljas enligt 37 § 2 mom.

Det belopp av den beskattningsbara förmögenheten som eventuellt överstiger jämna hundratal mark beaktas inte.

Förmögenhetsskatten fastställs i hela mark så att den överskjutande delen inte beaktas. En förälder och ett minderårigt barn påförs skatten var för sig enligt de andelar som nämns i 4 §.

Denna lag träder i kraft den
1995.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 1995. Dock tillämpas 25 § 2 mom.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*och 27 § 6 mom. första gången vid beskattningen
för 1994.*

Finansministeriets beslut

om grunderna för beskattningsvärdet av affärsaktier 1994

Finansministeriet har med stöd av 27 § förmögenhetsskattelagen av den 30 december 1992 (1554/92) bestämt:

1 §

Tillämpningsområde

Det matematiska värdet och beskattningsvärdet av aktier i inhemska aktiebolag, med undantag av börsbolag och andra bolag för vilkas del aktiernas värde bestäms på basis av deras i 26 § 1 mom. förmögenhetsskattelagen avsedda gängse värde samt bostadsaktiebolag och sådana fastighetsaktiebolag, där aktierna berättigar till besittningen av ett visst utrymme, uträknas på basis av de justerade nettotillgångarna enligt bokslutet för det år som föregår skatteåret.

2 §

Uträkning av nettotillgångarna

Ett bolags nettotillgångar är den återstod som fås då bolagets skulder dras av från dess skattepliktiga tillgångar. Till tillgångarna räknas inte de värderingsposter som ingår i balansräkningens aktiva sida och inte heller sådana aktiverade utgifter med långvarig verkan och övriga utgifter som saknar förmögenhetsvärde. Som skuld anses inte bolagets eget kapital, fonder, reserveringar och inte heller sådana anslutningsavgifter och andra rater som inte får dras av från de skattepliktiga tillgångarna då skatt på förmögenhet fastställs.

Från ett bolags tillgångar avdras den dividend som enligt beslut skall delas ut för räkenskapsperioden. Till nettotillgångarna räknas även bolagets skattefria tillgångar.

3 §

Värdering av egendom

Vid uträkning av ett bolags nettotillgångar anses som värdet av fordringarna deras nominella värde och som värdet av övriga finan-

sieringstillgångar anskaffningsutgiften, båda med avdrag för värdenedgång som avses i 17 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Som värdet av omsättningstillgångarna anses anskaffningsutgiften, med avdrag för värdenedgång som avses i 28 § 1 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Som värdet av investeringstillgångarna anses det sammanlagda beloppet av anskaffningsutgiften och uppskrivning, med avdrag för värdenedgång som nämns i 29 § lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Som värdet av anläggningstillgångarna och utgifter med lång verkningstid anses vid inkomstbeskattningen icke avskrivna delen av anskaffningsutgiften. Ett bolags fastighet, byggnad eller konstruktion som inte hör till omsättnings- eller investeringstillgångarna värderas dock till beskattningsvärdet för det år som föregår skatteåret, om detta värde är större än den icke avskrivna delen av anskaffningsutgiften, och värdepapper som inte hör till omsättnings- eller investeringstillgångarna värderas till deras sammanlagda beskattningsvärde för det år som föregår skatteåret, om detta värde är större än summan av den icke avskrivna delen av anskaffningsutgiften för värdepappren.

Egendom som hör till annan än näringsverksamhet värderas på motsvarande sätt i tillämpliga delar på det sätt som avses i denna paragraf.

4 §

En akties matematiska värde och beskattningsvärde

På basis av nettotillgångarna, som justerats på det sätt som anges ovan, uträknas aktiens matematiska värde och beskattningsvärde sålunda, att beloppet av nettotillgångarna divide-

ras med antalet av de aktier i bolaget som finns i marknaden, varvid av bolaget inlösta aktier lämnas obeaktade.

5 §

Det matematiska värdet och beskattningsvärdet av aktierna i ett nytt bolag

Som det matematiska värdet och beskattningsvärdet av aktierna i ett nytt bolag, som inte kan anses ha blivit grundat i syfte att fortsätta med verksamheten inom en affär, ett yrke, jordbruk eller skogsbruk, en sammanslutning eller ett samfund som redan funnits och vars första räkenskapsperiod inte har löpt ut före skatteåret, anses aktiernas nominella värde eller deras teckningspris, om detta är högre.

6 §

Ändring av verksamhetsform

Om tillgångar och skulder som hör samman med en tidigare idkad verksamhet, vid ändringar i verksamhetsformen har överförts med samma värden till ett aktiebolag som grundats, beräknas bolagets nettotillgångar på basis av det sista bokslutet för den verksamhet som skall överföras. Om bara en del av tillgångarna och skulderna överförts till aktiebolaget när företagsformen ändrades, beaktas bara de överförda tillgångarna och skulderna.

7 §

Ändring av aktiernas antal och nominella värde

Under skatteåret företagen höjning och sänkning av aktiekapitalet samt inlösen av aktier beaktas, om teckningstiden för aktier i fråga om en nyemission har löpt ut före utgången av skatteåret eller om någon annan förändring antecknats i handelsregistret före utgången av skatteåret. Härvid beräknas bolagets nya nettotillgångar så att till de nettotillgångar som uträknats enligt 2—3 §§ läggs bolagets nya inbetalda kapital och avdras beloppet av det kapital som betalats till bolagets

aktieägare på grund av sänkning av aktiekapitalet eller inlösen av aktier.

En akties beskattningsvärde erhålls så att de nya nettotillgångarna divideras med det nya antalet aktier.

8 §

Fusion av bolag och andra ändringar

Fusion av bolag och motsvarande förändringar beaktas separat vid uträkningen av det matematiska värdet och beskattningsvärdet.

Har fusionen trätt i kraft efter räkenskapsperiodens utgång under det år som föregår beskattningsåret, fastställs inget beskattningsvärde för det överlåtande bolaget.

Ett övertagande bolags och ett vid kombinationsfusion bildat nytt bolags nettotillgångar erhålls så att det övertagande bolagets och de överlåtande bolagens nettotillgångar räknas ihop. Till det övertagande bolagets tillgångar räknas dock inte de aktier som bolaget äger i det överlåtande bolaget. Om fusionsvederlaget bildas av annat än det övertagande bolagets aktier, beaktas detta likaså som en faktor som minskar det övertagande bolagets tillgångar.

En akties matematiska värde och beskattningsvärde erhålls så att de nettotillgångar som erhållits på detta sätt delas med antalet aktier som det övertagande bolaget eller det nya bolaget har i marknaden.

9 §

Avrundning av beskattningsvärdet

Det på ovan nämnt sätt erhållna beskattningsvärdet av en aktie avrundas på ett ändamålsenligt sätt.

10 §

Ikraftträdande

Detta beslut träder i kraft den 199 .

Beslutet tillämpas första gången när beskattningsvärdena av aktier räknas ut för 1995.